

Силабус навчальної дисципліни «Економетрика-2»

Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економічна кібернетика
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Базова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс, 5 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	Кількість кредитів за навчальним планом - 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Практичні – 16 год. Лабораторні – 16 год. Самостійна робота – 102 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра	Кафедра економічної кібернетики, ауд. 419 (головний корпус), (057)702-06-74 (дод. 3-56), https://ek.hneu.edu.ua/
Викладач	Гур'янова Лідія Семенівна, зав. кафедри економічної кібернетики, д.е.н., професор
Контактна інформація викладача	guryanovalidiya@gmail.com , https://ek.hneu.edu.ua/vykladachi/gur-yanova-lidiya-semenivna/
Дні занять	Розклад занять: http://services.hneu.edu.ua:8081/schedule/selection.jsf
Консультації	Розклад консультацій: https://ek.hneu.edu.ua/
Мета навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Економетрика-2» є формування системи фундаментальних знань щодо застосування сучасного економетричного апарата, побудови адекватних економетричних моделей та прогнозу поведінки економічних систем.	
Передумови для навчання	
Перелік попередньо прослуханих дисциплін: мікроекономіка, макроекономіка, вища математика, теорія ймовірностей і математична статистика, економетрика	
Зміст навчальної дисципліни	
Змістовний модуль 1. Економетричні моделі зі специфічними змінними Тема 1. Проблеми побудови економетричних моделей Тема 2. Моделі з фіктивними незалежними змінними Тема 3. Моделі з дискретними залежними змінними Тема 4. Моделі з обмеженими залежними змінними Тема 5. Моделі панельних даних Змістовний модуль 2. Динамічна економетрика Тема 6. Методи генерації прогнозних вибірок Тема 7. Адаптивні моделі з адаптивними параметрами адаптації Тема 8. VAR-моделі та моделі корегування помилки Тема 9. Загальні моделі з авторегресійною умовною гетероскедастичністю	
Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни	
MS Excel, Statistica, EViews	
Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система(ПНС))	ПНС містить: РНП, технологічну карту, навчальний посібник, конспект лекцій, завдання до практичних робіт і методичні рекомендації до їх виконання,

завдання до лабораторних робіт і методичні рекомендації до їх виконання, завдання для самостійної підготовки, завдання для поточного та підсумкового контролю
<https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=4148>

Рекомендовані джерела

1. Основна

1. Геєць В. М. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: Підручник / Геєць В. М., Клебанова Т. С., Черняк О. І., Іванов В. В., Дубровіна Н. А., Ставицький А. В. – Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2005. – 396с.
2. Гур’янова Л.С. Економетрика. Навчальний посібник / Гур’янова Л.С., Клебанова Т.С., Сергієнко О.А., Прокопович С.В. - Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 389 с.
3. Гур’янова Л.С. Прикладна економетрика : навч. посіб. : у двох частинах. Частина 1 : [Електронне видання] / Л. С. Гур’янова, Т. С. Клебанова, С. В. Прокопович та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 235 с.
4. Гур’янова Л.С. Прикладна економетрика : навч. посіб. : у двох частинах. Частина 2 : [Електронне видання] / Л. С. Гур’янова, Т. С. Клебанова, С. В. Прокопович та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 252 с.
5. Клебанова Т.С. Прогнозування соціально-економічних процесів. Навчальний посібник / Клебанова Т.С., Курзенев В.А., Наумов В. М., Гур’янова Л.С. та ін. - Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.

2. Додаткова

6. Brumnik R. Simulation of Territorial Development Based on Fiscal Policy Tools / R. Brumnik, T. Klebanova, L. Guryanova, S. Kavun, O. Trydid // *Mathematical Problems in Engineering*, Article ID 843976, 14 pages, doi:10.1155/2014/843976 <https://www.hindawi.com/journals/mpe/2014/843976/>
7. Guryanova L.S. Econometric modelling the mechanism of financial regulation of regional development / L.S. Guryanova, T.S. Klebanova, V.S. Gvozdytskiy // *Actual problems of economics*. – 2015. – №173.
8. Guryanova L.S. Models for the analysis of the state’s financial security indicators dynamics / L.S. Guryanova, T.S. Klebanova, S.V. Milevskiy, V.V. Nepomnyaschiy, O.A. Rudachenko // *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 2017, 1(22) <http://fkd.org.ua/article/view/110179/105448>
9. Guryanova Lidiya S. Modeling the financial strategy of the enterprise in an unstable environment / Lidiya S. Guryanova, Tamara S. Klebanova, Tetiana N. Trunova // «*ECONOMIC STUDIES*» journal, 2017, issue 3 Available from: <https://www.iki.bas.bg/en/economic-studies-journal-0>
10. Guryanova Lidiya. Models for assessing the impact of interregional interaction effects on the level of the EU countries financial security / Lidiya Guryanova, Elena Piskun, Stanislav Milevskiy // *Advances in Economics, Business and Management Research (AEBMR)*, volume 39, pp. 332-336, Competitive, Sustainable and Secure Development of the Regional Economy: "Response to Global Challenges" (CSSDRE 2018) Available from: <https://www.atlantispress.com/proceedings/cssdre-18/25896375>; doi:10.2991/cssdre-18.2018.70
11. Tatar Maryna. Complex of management models of the enterprise competitiveness for steel industry in the currency instable environment / Tatar Maryna, Sergienko Olena, Kavun Sergii, Guryanova Lidiya // «*ECONOMIC STUDIES*» journal, 2017, issue 5 Available from: <https://www.iki.bas.bg/en/economic-studies-journal-0>
12. Лук’яненко І.Г. Сучасні економетричні методи у фінансах. Навчальний посібник / І.Г. Лук’яненко, Ю.О. Городніченко – К.: Літера ЛТД, 2002. – 352с.
13. Лукашин Ю.П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования временных рядов / Ю.П. Лукашин – М.: Финансы и статистика, 2003. – 416с.
14. Магнус Я. Р. Эконометрика. / Я. Р. Магнус, П. К. Катышев, А. А. Пересецкий. – М.:

Дело, 2007. – 504 с.

15. Тихомиров Н.П. Эконометрика: Учебник / Н.П. Тихомиров, Е.Ю. Дорохина – М.: Издательство «Экзамен», 2003. – 512с.

16. Уотшем Т.Дж. Количественные методы в финансах: Учеб. пособие для вузов / Т.Дж. Уотшем, К. Паррамоу – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. – 527с.

3. Інформаційні ресурси

17. Эконометрика – 2. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=4148>

18. Національна бібліотека України ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua

19. Сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

20. Сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua.

21. Сайт ПФТС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pfts.ua/trade-info/indexes/shares-indexes>

22. Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у виконанні лабораторних завдань;
- захист індивідуальних домашніх завдань;
- презентація індивідуального науково-дослідного завдання.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі письмових контрольних робіт 2 рази за семестр та включає теоретичні та практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля. Таким чином, після вивчення тем 1 – 5 (модуль 1) студенти виконують *завдання до модуля 1*. Відповідно, після вивчення тем 6 – 9 (модуль 2) – *завдання до модуля 2*.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 24 тестових стереотипних завдань, діагностичного та евристичного завдання, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумо

можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Робота на лекціях	4
Активна участь у виконанні практичних завдань	4
Активна участь у виконанні лабораторних завдань	4
Захист індивідуальних завдань	18
Презентація індивідуального науково-дослідного завдання	12
Колоквіум	18
Екзамен (за наявності)	40
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (іспиту), диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики, тренінгу	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Політики навчальної дисципліни

Політика дотримання академічної доброчесності: визначена Кодексом академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

<https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/>

Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну: під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені на 50%.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті: визначена Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ХНЕУ ім. С. Кузнеця

<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22344>